he juhtust kautanud, ehk aida Willemi wõisil kohta tagasiannud ja raha wõtnud, aga Jüri mõtles teisite, ja ütles tröösti des Liisule: „Kül Jumal edespidi jälle saab aitama! Meie majapidamine on wast alustusel ja mitmest tehtud tööst saab mõne aasta pärast meile kasu tulema. Minewal suwel ei saanud ma kül täit neljawõrra seemet ruki põllult, sest põld oli sõnnikuta wõeral käel haritud ja külwatud. Tuleb tänawu ilus õitsemise aeg, siis loodan palju paremat woodu, kõrs on wäga kena. Aga kui aast aastalt põldu korrapärast harin ja kosutan, siis peab se meile kümne- ehk kaheteistkümne-wõrdse töö-palgaks andma, kui midagi kogemata äpardust talwel orakse le ehk suwel õitsemisele ei tule. Et oodetud kasu aega mööda wõiksime kätte saada, tuleb mul weelgi raha kulutada. Esiteks pean selle eest muretsema, lojukse karja suuremaks kosutada, ma ostan weel ühe lüpsilehma ja paari künniärgi, et rohkem sõnnikut saame. Se wiidaks ilma asjata aega, kui noore loojukse kaswatamisest wast karjale lisa tuleks.“ „Lehm lähäks kül korda,“ ütles Liisu — „aga mis suuremat häädärgadest wõime loota? need ei anna piima, ei wõid ega wasikat ja künni tarbeks on meil hobused. Lehma wasikaid kaswatades sigineb aega mööda kari muidugi suuremaks, kui weike koht kannab pidada.“ — „Armas naine,“ wastas Jüri — „se on üks pere mehe, ja ei mite pere naise tallitus. Senni kui ärg põllul künnab, wõime hobusid muul tööl tarwitada, ja ärja paari wõin aastas peaaegu selle sama hinnaga ülespidada, mis ühe hobuse turwutamine maksab, aga kaks ärga annawad enam sõnnikut kui üks hobune ja tepiwad põllu põhuga, kus hobune heinu ja kaera-teri tarwitab. Wanaks läinud hobusest ei saa wiimaks palju enam kui naha hinda; üks wanaks läinud ärg, talwel tugewa söögi peale pandud, annab kas müües hinda, ehk wõib ka ärga enda perele lihaks tappa. Mis mind kõigeenamist ärgi ostma sunnib, on üks kogemata leitud raha-hauk.“ — „Raha-hauk!“ kiljatas naine rõõmsa kohkumisega. „Ja sest õnne leidust ei ole sa mulle midagi seie saadik rääkinud? Armas Jüri, eks sa seda isegi wõi arwata, kuda minu süda sinu õnne üle rõõmustab? Aga teie mehed“ ütles naine pool nutul — „ei mõista ial naise südant sügawamalt äratunda! Kui kogemata ärgade ostmise jut sul raha-hauku ei oleks meele tuletanud, mis ehk juba ammugi leidsid, kes teab, mila'al mina waene siis oleks sõnumid saanud!“ — „Waata, armas eideke!“ ütles Jüri — „raha ei ole weel minu kõtis, waid alles maa sees warjul. Ja kui sa leiduse kohe selgeks kullaks ehk hõbedaks arwad, siis oled sa eksi-teel. Leitud raha-haugust loodan wast aega mööda hõbedat majasse siginema; sel puhul ei ole asi suurem kui muda ja kõnts, aga üks osaw põllumees peab neid raharandjaks moondama. Minewal nädalal leidsin al heinamaa sõrwas, kus üks weike rabadik on ja muud peal ei kaswa kui soosamblaid, et se koht üks muistene kinnikaswa[nud] ja aega mööda kuiwaks tahenend wee laigukene on [ole]nud. Enam neljajala ägawuselt teiwaga sisse pistes, leidsin kena musta rat[ta]ulda ja kõntsa. Kui sellest juba tänawu jõuaksin mõne kümne koorma põllule wedada ja aast-aastalt pikemalt raba hauku tü-

Maa-rahwa Kasuline Kalender 1858, lk. 26